

Lesdoel: De kinderen vergroten hun tekstbegrip door interactie over het verhaal en hun metacognitieve vaardigheden door het oefenen en toepassen van strategie 0, 1, 4 en 6.

Vorbereiding en benodigdheden

- Nieuw boek 'Hotel Tussentijd', pag. 9 t/m 15 (Deel I)
- Markeer in boek (met markeerstift):
  - strategie 1 ("... mag ze wel een keer bij ons blijven slapen.", pag. 9 einde)
- Grote strategiekaarten, geeltjes en dikke viltstift (of digitaal strategieblad)
- Pictokaarten met de vier strategieën van de dag
- Timer of kookwekker
- Lege blaadjes voor de groepsopdrachten (één per groepje)

N.B. Omdat dit de eerste BLIKSEM-les is in groep 7 en er het één en ander moet worden uitgelegd, zal de les iets langer duren dan normaal.

Zet van tevoren in het voorleesboek streepjes op de plaatsen waar u op het eind moet stoppen met voorlezen (dit is vaak midden in een hoofdstuk).

1. Start (5 min.)

We gaan ook in groep 7 weer verder met BLIKSEM. Ik heb vandaag een nieuw boek om uit voor te lezen. Het boek heet 'Hotel Tussentijd' en is geschreven door Lisa Boersen. Het is een grappig boek waarin de hoofdpersonen even kunnen ontsnappen aan de werkelijkheid.

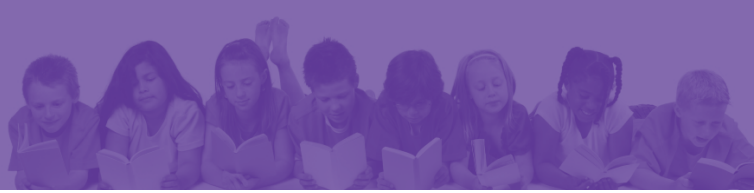
Welke boeken hebben jullie in groep 5 en 6 gehad met BLIKSEM? Wie kan zich dat nog herinneren? Welk boek vond je erg leuk of spannend? ...

Maar we doen het dit jaar wel een beetje anders, want jullie kunnen nu al veel meer zelf dan in groep 5 en 6. Jullie merken vanzelf wel wat er anders is. Laat de grote strategiekaart voor groep 7 zien of het digitale strategieformulier.

Veranderingen in de BLIKSEM-aanpak ten opzichte van groep 6:

- Strategie 5 is nieuw (was in groep 6: *Vragen stellen*).
- Strategie 6 en 8 zijn uitgebreid en daardoor wat moeilijker geworden.
- In groep 6 werden er per les drie strategieën geoefend, nu zijn dat er vier per keer.
- De lessen verlopen iets anders. De eerste les van de week is een voorleesles waarbij vier strategieën worden geoefend. De leerlingen gaan dan niet meer meteen stillezen om die strategieën te oefenen. Dat wordt pas tijdens de volgende les gedaan.
- In groep 6 deed de leerkracht de meeste strategieën voor. In groep 7 wordt verwacht dat de leerlingen de strategieën meer zelfstandig uitvoeren; in groepjes of in tweetallen.

We gaan deze week de volgende vier strategieën oefenen: Strategie 0, 1, 4 en 6. Vandaag oefenen we de vier strategieën samen; later deze week gaan jullie deze vier strategieën zelf toepassen bij het stillezen. U hangt de pictokaarten van de vier strategieën op het bord.

2. Voorlezen en strategieën modellen (20-25 min.)

Voordat u begint met voorlezen, oefent u samen met de kinderen de strategie *Voorspell*en.

Strategie 0: Voorspellen

Hoe kunnen we erachter komen waar dit boek over zal gaan? ... (voorkant bekijken [titel, auteur, illustraties] en achterkant lezen).

Laten we samen de voorkant van het boek bekijken. Ik zie hier de titel (Hotel Tussentijd), de naam van de schrijfster, auteur (Lisa Boersen) en van de tekenaar, illustrator (Lars Deltrap). Ook zie ik een gebouw. Wat zal dat voor gebouw zijn? Om nog meer te weten te komen, ga ik de achterflap van het boek lezen.

U leest de achterflap voor. *Wat denken jullie nu, waar zou het boek over gaan? ...*

Samen met de kinderen bedenkt u waar het boek over zou kunnen gaan. U schrijft één suggestie op een geeltje (of op het digibord), bijvoorbeeld: **Vier personen schamen zich, en komen in Hotel Tussentijd terecht.** Plak het geeltje in vak 0 van de strategiekaart.

Voorlezen

U leest voor uit het boek. Om het verhaal te verduidelijken, kunt u af en toe tijdens het lezen een vraag stellen, een moeilijk stukje samenvatten of een onbekend woord verklaren.

U stopt bij het markeerpunt op pag. 9, waar u strategie 1 samen met de kinderen oefent.

PAG. 9 einde (U stopt na de zin "... mag ze wel een keer bij ons blijven slapen.")

Strategie 1: Voorkennis activeren: Dit doet me denken aan ...

Astma, daar weet ik wel iets van. Ik kan hier een mooie relatie leggen met iets uit mijn eigen leven. Ik heb een vriendin, die astma heeft. Van stof én van de haren van onze kat krijgt ze het benauwd. Ze gebruikt een inhaler (neemt een puffje) als ze het benauwd heeft en dan kan ze weer goed ademhalen. Kennen jullie ook iemand met astma?

U geeft enkele kinderen een beurt. Schrijf uw eigen ervaring op een geeltje (of op het digitale bord): **Ik heb ook een vriendin die astma heeft.** of kies een antwoord van één van de kinderen.

U leest verder. Na het lezen oefent u strategie 4 en 6 samen met de kinderen.

Strategie 4: Schema maken: probleem/oplossing

We hebben het stukje gelezen over Melvin. Ik zie daar wel een probleem en een oplossing. Wie ziet het probleem van Melvin en wie weet welke oplossing hij bedenkt?

De kinderen bedenken in hun groep wat het probleem van Melvin is en de oplossing. Nummer de kinderen in de groepjes van 1 t/m 4. Deel per groep een leeg blaadje uit en wijs per groep een schrijver en voorzitter aan (bijvoorbeeld: alle nummers 1 zijn voorzitter en de nummers 2 zijn schrijver). Bij een volgende les zijn de nummers 3 en 4 dan voorzitter en schrijver. Zie voor suggesties voor het werken in groepjes paragraaf 1.11.

De schrijver tekent twee vakken op het papier met een pijl ertussen. Erboven staat: *Probleem* en *Oplossing*. De voorzitter zorgt ervoor dat iedereen een beurt krijgt. Als de groepsleden het eens zijn, schrijft de schrijver het probleem en de oplossing in de vakken. Zet de timer op 2 à 3 minuten.

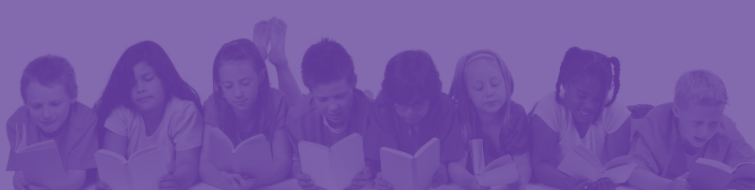
Nabespreking: Geef de voorzitters van enkele groepjes een beurt. Maak vervolgens klassikaal een schema op het bord, bijvoorbeeld:

Probleem:

Melvin heeft te veel snoep en Lydia mag dat niet weten.

Oplossing:

Melvin gooit lolly's in de wc-pot.

Vraag: Wat denken jullie? Waarom zou Lydia dat niet mogen weten? En wie is Lydia?

U modelt strategie 6.

Strategie 6: Hoofdgedachte in één zin

We hebben deel 1 van het boek nu gelezen. Dat is een soort inleiding. Er gebeuren verschillende dingen. Ik ga proberen het belangrijkste uit dit stukje, de hoofdgedachte, in één zin te beschrijven. Daarbij moet ik steeds nagaan welke informatie echt belangrijk is, en welke informatie minder belangrijk is. We hebben allemaal korte stukjes gelezen over verschillende personen. Moeten we die personen nu allemaal noemen in de hoofdgedachte? ... Nee, want het moet kort. Is er misschien iets wat die personen gemeen hebben? Wat ze allemaal hetzelfde hebben? ...

Alle vier de hoofdpersonen willen op de wc blijven, ze durven er niet af te komen. Daarna gebeurt er iets met het licht van de wc. Dat is bij iedereen hetzelfde, dat hebben ze dus met elkaar gemeen. Zou dat dan de hoofdgedachte kunnen zijn?...

Schrijf de hoofdgedachte op een geeltje (of op het digitale bord): **Vier hoofdpersonen durven niet van de wc af en dan gaat het licht knipperen.**

3. Vraag naar aanleiding van het verhaal (5 min.)

Denk goed na en overleg met je groepje: Bibi en de anderen zaten verstopt op de wc. Wat vinden jullie daarvan? Is het slim om je te verstoppen? Wat zijn de voordelen en wat de nadelen?

Zet de timer op 2 à 3 minuten. De kinderen mogen aantekeningen maken. Geef enkele groepjes een beurt. (Mogelijke antwoorden: Een voordeel kan zijn dat je tijd hebt om na te denken, ook hoeft je dan geen uitleg te geven. Het nadeel is dat het probleem zo niet wordt opgelost.)

4. Reflectie (3 min.)

Vragen: *Is onze voorspelling uitgekomen? Kun je deze vier strategieën nu zelf de volgende keer toepassen bij het stillezen, denk je? Waarom oefenen we steeds met deze strategieën? Wat is het nut daarvan?* (Door te werken met de strategieën denk je beter na over de tekst en begrijp en onthoud je de tekst beter.)

Twee keer per week de BLIKSEM-strategieën toepassen bij een zaakvakles

Het is belangrijk dat de kinderen de BLIKSEM-strategieën blijven oefenen en dat zij ze leren toepassen bij andere lessen (transfer!). Behandel daarom minstens twee keer per week een zaakvaktekst op de BLIKSEM-manier. Zie voor tips en een uitgeschreven voorbeeldles de paragrafen 1.8 en 2.4.

Lesdoel: De kinderen vergroten hun tekstbegrip door het zelfstandig oefenen en toepassen van strategie 0, 1, 4 en 6.

Vorbereiding en benodigdheden

- Kopieerblad *Strategieblad Leesles* (kopiëren voor alle kinderen, met twee gaatjes). Dit blad wordt bij de volgende stilleles verder ingevuld, per 14 dagen hebben de kinderen dus één blad nodig.
- Snelhechtmappen voor de kinderen (plak er naamstickers op)
- Timer of kookwekker en boeken voor het zelfstandig lezen
- Pictokaarten met de vier strategieën van de dag

1. Instructie vóór het zelfstandig lezen (3 min.)

Bij de vorige les hebben we geoefend met strategie 0, 1, 4 en 6. Vandaag gaan jullie deze strategieën zelfstandig toepassen bij het lezen van je eigen boek. Herhaal kort met de kinderen hoe ze de vier strategieën moeten toepassen. U hangt de vier pictokaarten op. De kinderen pakken hun leesboek en u deelt de strategieformulieren uit. De kinderen vullen hun naam en de datum in op het strategieblad. De kinderen omcirkelen de kruisjes in de vakken van de strategieën 0, 1, 4 en 6. Leg uit dat de kinderen bij strategie 4 ook een schema mogen maken met een oorzaak en gevolg, als ze geen probleem en oplossing in hun boek tegenkomen.

2. Zelfstandig lezen en strategieën toepassen (20-25 min.)

Belangrijk is dat de kinderen minstens 20 minuten achter elkaar stillezen. Zet de kookwekker of timer op 20 minuten (meer mag!). De kinderen lezen individueel, maar zwakke lezers kunt u eventueel in duo's laten lezen. Halverwege de 20 minuten herinnert u de kinderen eraan dat ze het strategieblad moeten invullen. Geef de kinderen ná het stillezen nog even de tijd om hun strategieformulier verder in te vullen. Gebruik de 20 minuten van het stillezen om enkele kinderen aan de instructietafel te helpen.

3. Nabespreking (7 min.)

Tijdens de nabespreking geeft u beurten. Laat de kinderen hierbij steeds letterlijk voorlezen wat ze hebben opgeschreven op hun blad. Wees kritisch (maar opbouwend) als er onzin staat of als er iets onduidelijk is. Zo wennen de kinderen eraan dat ze zorgvuldig moeten formuleren.

Strategie 0: Voorspellen

U geeft enkele beurten. De kinderen kunnen in het laatste vak van het strategieblad invullen of hun voorspelling is uitgekomen. Maak duidelijk dat het niet erg is als een voorspelling niet uitkomt: *Het gaat erom dat je erover nadenkt.*

Strategie 1: Voorkennis activeren: *Dit doet me denken aan ...*

U geeft enkele beurten. *Wie heeft in dit hoofdstuk iets gelezen wat hij zelf weleens heeft meegemaakt? Of heb je weleens zoiets in een ander boek gelezen of van een ander gehoord?*

Strategie 4: Schema maken: probleem/oplossing of oorzaak/gevolg

U geeft enkele beurten: *Wie heeft er in zijn boek een probleem met een oplossing gevonden? Heeft iemand nog iets anders gevonden, bijvoorbeeld alleen een probleem en geen oplossing? Of een oorzaak en gevolg?*

Strategie 6: Hoofdgedachte in één zin

U geeft enkele beurten: *Wie wil zijn hoofdgedachte voorlezen? Was dit de belangrijkste gebeurtenis of was het meer een detail (of bijzaak)?*

4. Reflectie (3 min.)

Vragen: *Welke van de vier strategieën vind je nog moeilijk? Heb je vandaag iets bijgeleerd? Wat heb je nodig om er nog beter in te worden?*

Na de les: Per les kijkt u vier of vijf mappen van de kinderen na. Schrijf een TIP en een TOP op het strategieformulier of op het kopieerblad dat hiervoor bestemd is (*TIP- en TOP-blad*). Als bepaalde leerlingen een strategie niet of niet juist uitvoeren, helpt u deze kinderen de volgende keer aan de instructietafel met het toepassen van deze strategie.